

ด่วนที่สุด

ที่ มส ๐๐๒๓.๓/ว ๒๒๖๒

ศาลากลางจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ถนนขุนลุมประพาส มส ๕๘๐๐๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัด
เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ, นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และนายกเทศมนตรีเมืองแม่ฮ่องสอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๙.๓/ว ๑๖๐๒

ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กรมปศุสัตว์ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด กรณีเทศบาลได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีของสุนัขที่อยู่ในที่ดินของเอกชนแต่สุนัขนั้นไม่ปรากฏเจ้าของ เทศบาลจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กรุงเทพมหานคร และเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๖๒ เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จังหวัดแม่ฮ่องสอนจึงขอแจ้งให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจารึก เหล่าประเสริฐ)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๕๓๖๑ ๒๘๔๒ โทรสาร ๐ ๕๓๖๑ ๐๙๐๒

เว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
จังหวัดแม่ฮ่องสอน
เลขที่รับ ๒๙๐๕
วัน/เดือน/ปี ๒๒ เมย ๒๕๖๒
เวลา ๑๕:๒๗

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๔.๓/ว ๑๖๐๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๔/๑๓๘

ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒

จำนวน ๓ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า กรมปศุสัตว์ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด กรณีเทศบาลได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีของสุนัขที่อยู่ในที่ดินของเอกชนแต่สุนัขนั้นไม่ปรากฏเจ้าของ เทศบาลจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กรุงเทพมหานคร และเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๔๒๑/๒๕๖๒ เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่มาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณาแล้วเพื่อการดำเนินงานในการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดในพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายสุวิทย์พงษ์ จิตเจริญ
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ก.พถ
เลขที่รับ ๔๖๐
วันที่ 22 เมย 2562
เวลา

กองสาธารณสุขท้องถิ่น
กลุ่มงานป้องกันโรคติดต่อ
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๓๒๒๕

ผู้ประสานงาน นางบุญทริก หิรัญบุรณะ ๐๘ ๑๑๓๔ ๓๗๓๘
นางสาวสาวิตรี คล้ายจินดา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๗

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 19934
วันที่ - 4 เม.ย. 2562
เวลา.....

๒ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง การใช้อำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาสุนัข และแมวจรจัด

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/ป ๕๔ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

รับที่ 266
วันที่ 4 เม.ย. ๒๕๖๒ เวลา 17.20
ผู้รับ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย

ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ขอหารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) กรุงเทพมหานคร และเทศบาลตำบลเขาน้อย แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจารุวรรณ เฮงตระกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๓๐๐ (นางสาวศรียรัตน์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หน้าที่และอำนาจในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของกรมปศุสัตว์
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีเทศบาลตำบลเขาน้อย

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๐๔/๓๓๔๗๗ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑. สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อย อำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แจ้งว่าเทศบาลตำบลเขาน้อยได้รับการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัด เนื่องจากมีสุนัขจรจัดอยู่อาศัยเป็นจำนวนมากภายในบริเวณไร่สับปะรดและไปกัดกินสัตว์เลี้ยงของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อน สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อยจึงขอความร่วมมือมายังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่พบในพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อย

๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงเทศบาลตำบลเขาน้อย ชี้แจงว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฯ ไม่มีหน้าที่และอำนาจแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในกรณีเหตุรำคาญนี้โดยตรง เพราะอยู่ในหน้าที่และอำนาจของเทศบาลตำบลเขาน้อย ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (หมวด ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ และหมวด ๖ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐) และพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔ และมาตรา ๙) โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดฯ ยินดีเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคและวิชาการ เพื่อบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเหตุรำคาญและโรคพิษสุนัขบ้าอันเกิดจากสุนัขจรจัด

๓. สำนักงานเทศบาลตำบลเขาน้อยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แจ้งว่า ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เทศบาลจะเข้าไปดำเนินการได้ต่อเมื่อเป็นกรณีของสุนัขขอยุในหรือทางสาธารณะและไม่ปรากฏเจ้าของ แต่กรณีที่เทศบาลได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นกรณีของสุนัขขอยุในที่ดินของเอกชนแต่สุนัขนั้นไม่ปรากฏเจ้าของ เทศบาลจึงไม่สามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ได้ ส่วนการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้าฯ แม้ว่ามาตรา ๙ จะกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมในที่สาธารณะเพื่อกักขัง แต่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าวหมายถึงเฉพาะสัตวแพทย์เท่านั้น อีกทั้งมาตรา ๑๐ ได้กำหนดให้เฉพาะสัตวแพทย์เข้าไปในโรงเรือนหรือสถานที่เพื่อปฏิบัติการต่าง ๆ ในการป้องกันการแพร่โรคพิษสุนัขบ้าได้ ซึ่งในปัจจุบันเทศบาลตำบลเขาน้อยยังไม่มีบุคลากรในตำแหน่งสัตวแพทย์ ดังนั้น จึงขอความร่วมมือให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งสัตวแพทย์ร่วมกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่ไม่มีเจ้าของในที่ดินเอกชนร่วมกัน

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๔/๑๓๖ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๔. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้มีบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงอธิบดีกรมปศุสัตว์ เพื่อขอหารือว่าในกรณีที่ดินขจรจัดหรือแมวจรจัดไปก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนนับเป็นเหตุรำคาญตามหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ หรือไม่ และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดที่ต้องแก้ไขเหตุรำคาญนั้น และในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่ไม่มีเจ้าของแต่ไปอาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชนซึ่งไม่มีรั้วรอบขอบชิดแล้วสุนัขจรจัดดังกล่าวออกมาก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนหรือที่สาธารณะ จะอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ และมาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้าฯ หรือไม่ และอยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ด้วยหรือไม่

๕. กรมปศุสัตว์พิจารณาแล้วเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับสุนัขและแมวจรจัด กรมปศุสัตว์ มีกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ คือ (๑) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้าฯ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าซึ่งเป็นโรคติดต่อที่มีอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์ และ (๒) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองมิให้สัตว์ถูกกระทำการทารุณกรรม ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดโดยตรง นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ยังเห็นว่าในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ (๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ ซึ่งมาตรา ๓๐ ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการกักสัตว์ที่พบในที่หรือทางสาธารณะ และ (๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งมาตรา ๕๐ กำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เมื่อปัญหาสุนัขจรจัดเป็นปัญหาสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงย่อมมีอำนาจจัดการได้ด้วยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ดังนั้น กรมปศุสัตว์จึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายว่า การจัดการปัญหาสุนัขและแมวจรจัดที่พบในที่หรือทางสาธารณะ และในที่ดินของเอกชน ทั้งกรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างมีหน้าที่และอำนาจใช้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมปศุสัตว์ โดยมีผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย) ผู้แทนกรุงเทพมหานคร และผู้แทนเทศบาลตำบลเขาน้อย เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า จากข้อเท็จจริงที่กรมปศุสัตว์ขอหารือมานั้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลเขาน้อย ทั้งในกรณีที่สุนัขจรจัดอาศัยอยู่ในที่หรือทางสาธารณะและกรณีที่อยู่อาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชน จะอยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมปศุสัตว์หรือเทศบาลตำบลเขาน้อย หรือเป็นหน้าที่และอำนาจของทั้งสองหน่วยงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาปัญหาในทางกฎหมายนั้น จำเป็นต้องพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับไปพร้อมกัน ซึ่งกรณีข้อหารือนี้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสี่ฉบับ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

สำหรับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ในที่หรือทางสาธารณะนั้น โดยที่ มาตรา ๕๐ (๓) (๔) และ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ กำหนดให้เทศบาลตำบลมีหน้าที่ และอำนาจในการป้องกันและระงับโรคติดต่อ รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ และมาตรา ๒๙^๒ และมาตรา ๓๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุขฯ กำหนดให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อกำหนดเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ และในกรณีที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะโดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวได้ ซึ่งปรากฏว่า เทศบาลตำบลเขาน้อยได้ออกเทศบัญญัติ เรื่อง การควบคุม การเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อใช้บังคับแล้ว เทศบาลตำบล เขาน้อยจึงมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดในที่หรือทางสาธารณะได้ แต่การที่ เทศบาลตำบลเขาน้อยมีหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่ได้เป็นการตัดหน้าที่หรืออำนาจของหน่วยงานอื่น ของรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่หรืออำนาจในการดำเนินการกับสุนัขจรจัดเหล่านั้นได้ ในกรณีที่

มาตรา ๕๐ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

(๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

(๕) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

๑. ๒. ๓. ๔. ๕.

มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของ ประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ได้

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาด หรือไม่เกินจำนวนที่กำหนด หรือเป็นเขตที่การเลี้ยง หรือปล่อยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ในภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบสัตว์ในที่หรือทางสาธารณะอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๙ โดยไม่ปรากฏเจ้าของ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกักสัตว์ดังกล่าวไว้เป็นเวลาอย่างน้อยสามสิบวัน เมื่อพ้นกำหนดแล้วยังไม่มีผู้ใดมาแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของเพื่อรับสัตว์คืน ให้สัตว์นั้นตกเป็นของราชการ ส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าการกักสัตว์ไว้ดังกล่าวก่อให้เกิดอันตรายแก่สัตว์นั้นหรือสัตว์อื่น หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจัดการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์นั้นตามควรแก่กรณีก่อนถึงกำหนดเวลาดังกล่าวก็ได้ เงินที่ได้จากการขายหรือขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายหรือขายทอดตลาดและค่าเลี้ยงดูสัตว์แล้ว ให้เก็บรักษาไว้แทนสัตว์

ในกรณีที่มิได้มีการขายหรือขายทอดตลาดสัตว์ตามวรรคหนึ่ง และเจ้าของสัตว์มาขอรับสัตว์คืน ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง เจ้าของสัตว์ต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงดูสัตว์ให้แก่ราชการ ส่วนท้องถิ่นตามจำนวนที่ได้จ่ายจริงด้วย

ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบนั้นเป็นโรคติดต่ออันอาจเป็นอันตราย ต่อประชาชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายหรือจัดการตามที่เห็นสมควรได้

เป็นปัญหาที่ปรากฏว่า มาตรา ๙^๔ และมาตรา ๑๕^๕ ประกอบกับบทนิยามคำว่า “สัตว์ควบคุม”^๖ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งพบสุนัขในที่สาธารณะมีอำนาจจับสุนัขที่ไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ควบคุมเพื่อกักขังและดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด และทำลายสุนัขที่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า และปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงานของกรมปศุสัตว์เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับข้อ ๒๔ (๑)^๗ แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ดังนั้น ทั้งสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์และเทศบาลตำบลเขาน้อยจึงมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อยู่อาศัยในที่หรือทางสาธารณะได้

สำหรับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ในที่ดินของเอกชนนั้น เห็นว่า โดยที่ มาตรา ๑๐^๘ และมาตรา ๑๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า กำหนดให้สัตวแพทย์มีอำนาจ

“มาตรา ๙ ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗ หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปลอม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของมาขอรับคืนภายในห้าวัน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้

“มาตรา ๑๕ ในที่สาธารณะ ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ควบคุม” หมายความว่า สุนัขหรือสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

“ข้อ ๒๔ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ กฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์ กฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ กฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๑๐ เพื่อป้องกันและแพร่โรคพิษสุนัขบ้า ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ เพื่อปฏิบัติการดังต่อไปนี้

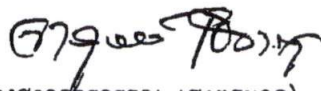
(๑) สอบถามจำนวน เพศ พันธุ์ อายุ และสีของสัตว์ควบคุมจากเจ้าของสัตว์ควบคุม
 (๒) ในกรณีที่พบว่าสัตว์ควบคุมโดยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนตามมาตรา ๕ ให้ฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ควบคุมนั้น ในการนี้ เจ้าของสัตว์ควบคุมนั้นต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า
 (๓) นำหัวสัตว์ควบคุมที่ตายหรือมีเหตุสงสัยว่าตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าไปรับการตรวจชันสูตร
 (๔) สั่งให้เจ้าของสัตว์ควบคุมทำลายซากสัตว์ควบคุมที่ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าด้วยวิธีฝังหรือวิธีอื่นใด

การเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก

“มาตรา ๑๔ เมื่อสัตวแพทย์ได้รับแจ้งหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าในยานพาหนะ บ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ใด ให้สัตวแพทย์มีอำนาจเรียกตรวจยานพาหนะหรือเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ที่มีสัตว์ควบคุมดังกล่าวและมีอำนาจดังต่อไปนี้

(มีต่อหน้าถัดไป)

เข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ อันเป็นที่ดินของเอกชน เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กฎหมาย กำหนดกับสุนัขจรจัดได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า หรือได้รับแจ้ง หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าสุนัขนั้นมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ โรคพิษสุนัขบ้า กำหนดนิยามคำว่า "สัตว์แพทย์"^{๑๐} ให้หมายความว่า สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น ดังนั้น สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐^{๑๑} และมาตรา ๑๔^{๑๒} ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีบุคลากรในตำแหน่งสัตว์แพทย์ก็สามารถเข้าไปดำเนินการ กับสุนัขจรจัดในที่ดินของเอกชนได้เอง แต่เนื่องจากข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า เทศบาลตำบล เขาน้อยไม่มีบุคลากรในตำแหน่งสัตว์แพทย์ จึงไม่มีอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวในการเข้าไปในที่ดิน ของเอกชนเพื่อจัดการปัญหา หน้าที่นั้นจึงเป็นภาระของสัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์ที่จะต้อง ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนต่อไป เมื่อเทศบาลตำบลเขาน้อยแจ้งไปยังสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อขอให้จัดส่งสัตว์แพทย์ไปร่วมกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อเข้าไปจัดการ ปัญหาสุนัขจรจัดในที่ดินเอกชน จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่จะต้องร่วมมือกับเทศบาลตำบลเขาน้อยเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ราษฎรให้ลุกล่วงไปโดยเร็ว

 (นางสาวจิวรรณ เสงตระกูล)
 เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 เมษายน ๒๕๖๒

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๙)

(๑) ในกรณีที่ปรากฏว่าสัตว์ควบคุมไม่มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า แต่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ ควบคุมดังกล่าวควรได้รับการฉีดวัคซีน ให้ฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ควบคุมนั้น ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมนั้นได้รับการฉีด วัคซีนตามมาตรา ๕ แล้ว เจ้าของสัตว์ควบคุมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก แต่ถ้าปรากฏว่าสัตว์ควบคุมนั้นยังไม่ได้รับ การฉีดวัคซีนตามมาตรา ๕ เจ้าของสัตว์ควบคุมต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่า

(๒) ในกรณีที่สัตว์แพทย์สงสัยว่าสัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าและยังมิได้ มีการกักขังสัตว์ควบคุมนั้น ให้สัตว์แพทย์สั่งให้เจ้าของสัตว์ควบคุมกักขังสัตว์ควบคุมนั้นไว้โดยเร็วเพื่อป้องกันมิให้ แพร่โรคพิษสุนัขบ้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และสัตว์แพทย์ต้องไปตรวจอาการของสัตว์ควบคุมนั้น ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(๓) ในกรณีที่สัตว์ควบคุมใดมีอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ให้สัตว์แพทย์มีอำนาจทำลายสัตว์ ควบคุมนั้นได้

การเข้าไปในบ้าน โรงเรือน หรือสถานที่ตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก

^{๑๐}มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

"สัตว์แพทย์" หมายความว่า สัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์หรือของราชการส่วนท้องถิ่น และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งมีวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาสัตวแพทย์ศาสตร์ซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นสัตว์แพทย์เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๑๒}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๙, ข้างต้น